

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA

NACRT

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O NAPLATI
POREZNOG DUGA UZROKOVANOG GOSPODARSKOM KRIZOM

Zagreb, lipanj 2013.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O NAPLATI POREZNOG DUGA UZROKOVANOG GOSPODARSKOM KRIZOM

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga prijedloga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. alineji 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Vezano uz ustavne ovlasti propisane člankom 49. Ustava Republike Hrvatske po kojima država potiče gospodarski napredak i socijalno blagostanje građana i brine se za gospodarski razvitak svih svojih krajeva, predlaže se zakonska mjera kojom bi se u ovom teškom razdoblju doprinijelo lakšoj i sigurnijoj naplati krizom uzrokovanih dospjelih i neplaćenih poreza.

Naime, uslijed gospodarske krize, koja ima značajni utjecaj, kako na globalnoj razini, tako i u Republici Hrvatskoj, znatan dio poduzetnika dospio je u stanje nelikvidnosti tijekom posljednjih godina. Nelikvidnost se očituje u nemogućnosti redovitog izvršenja plaćanja prema državi i radnicima (kroz neredovite isplate plaća i doprinosa), dobavljačima, bankama, a prouzročena je poremećajima na svjetskom tržištu i tržištu u zemlji zbog smanjenja prihoda i smanjenja obujma poslovanja.

Do sada je kao mjera za naplatu dospjelog, a nepodmirenog poreznog duga, Zakonom o mjerama naplate poreznog duga uzrokovano gospodarskom krizom (Narodne novine, br. 45/2011, 25/2012 i 78/2012) propisana mogućnost reprogramiranja poreznog duga nastalog do 31. siječnja 2012. godine te za isto razdoblje, pod za to predviđenim uvjetima, uveden je otpis poreznog duga s osnove kamata, čime se nastojalo smanjiti porezni teret poduzetnicima i omogućiti im prevladavanje nelikvidnosti i gospodarsko restrukturiranje. U smislu odredbi toga Zakona, Zakon se odnosio na poduzetnike sukladno Općem poreznom zakonu (Narodne novine, br. 147/2008, 18/2011, 78/2012 i 136/2012).

Daljnji korak u cilju suzbijanja zakašnjenja s ispunjenjem novčanih obveza i rješavanja problema nenaplaćenih potraživanja, koja koče odvijanje normalnih poslovnih procesa, bio je donošenje Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (Narodne novine, br. 108/2012 i 144/2012), koji uređuje financijsko poslovanje poduzetnika, roкове ispunjenja novčanih obveza i pravne posljedice zakašnjenja s ispunjenjem, poslovanje poduzetnika u uvjetima nelikvidnosti i postupak predstečajne nagodbe. Postupak predstečajne nagodbe može

se, prema navedenom Zakonu, provesti nad pravnom osobom i nad dužnikom pojedincem, kojim se smatraju trgovac pojedinac i obrtnik.

Budući da je jedan dio poduzetnika dospio u stanje nelikvidnosti, a nisu podnijeli zahtjev za pokretanje postupka predstečajne nagodbe, radi lakše naplate poreznih dugovanja te stvaranja uvjeta za naplatu budućih poreznih davanja i osiguravanjem likvidnosti i opstojnosti poduzetnika kao instrument za naplatu dospjelog i nepodmirenog poreznog duga predlaže se reprogramiranje poreznog duga, pod za to predviđenim uvjetima.

Subjektima primjene prijedloga Zakona biti će i oni porezni obveznici kojima je Ministarstvo financija već odobravalo reprogram duga, ali je isti ukinut. Ministarstvo financija Porezna uprava u tri je navrata, na predloženi način, omogućavala reprogramiranje poreznog duga te se tom mjerom pomoći, u uvjetima gospodarske krize, koristio veći broj poduzetnika. Ukupno je podneseno 16.559 zahtjeva za reprogramiranje poreznog duga u iznosu 9.421.168.757,89 kuna, što govori o velikom interesu poduzetnika za ovakav način plaćanja. Odobreno je 9.643 zahtjeva za porezni dug u iznosu 4.676.405.025,13 kuna te svakako treba napomenuti da naplata po odobrenim reprogramima iznosi oko 88%.

Ovim prijedlogom Zakona, predlaže se reprogramiranje poreznog duga nastalog do 31. siječnja 2013. te se kao jednokratnom mjerom pomoći poduzetnicima s problemima u likvidnosti, produljuje rok plaćanja poreznog duga u slučaju kada dužnik, unatoč primjeni raspoloživih instrumenata naplate nije u mogućnosti platiti dug.

Reprogramiranje poreznog duga ima obilježje kredita kojeg država kao vjerovnik daje dužniku uz kamatnu stopu u visini tržišne, a koja je niža od zakonske zatezne.

Ekonomska opravdanost mjere nalazi se u činjenici kako se istom želi održati kontinuiranost i održivost punjenja državnog proračuna, a s druge strane potiče poduzetnička aktivnost čiji je smisao upravljanje rizicima i suočavanje s posljedicama donesenih poduzetničkih odluka.

Naime, jedan od bitnih uvjeta za odobrenje reprogramiranja naplate poreznog duga je uredno izvršavanje novih poreznih obveza. Istovremeno ovom mjerom naplata poreznog duga za državu se olakšava jer se izbjegavaju daljnji troškovi naplate zbog vođenja ovršnog postupka, dok se poduzetnicima omogućava lakše rješavanje problema nelikvidnosti, što posljedično dovodi i do pravovremenog rješavanja obveza prema radnicima i vjerovnicima.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga prijedloga Zakona nije potrebno osigurati sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temeljem članka 159. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora, predlaže se donošenje ovoga prijedloga Zakona po hitnom postupku budući se njime propisuje mjera koja će olakšati poslovanje poduzetnicima u smislu lakšeg rješavanja problema nelikvidnosti.

O važnosti donošenja Zakona u hitnom postupku govori broj poduzetnika na koje bi se Zakon mogao odnositi te činjenica da te obaveze uz postojeći način plaćanja nisu u mogućnosti podmiriti.

Također, radi naravi predloženih poreznih mjera, predlaže se stupanje na snagu ovoga prijedloga Zakona prvoga dana od dana njegove objave u Narodnim novinama.

V. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O NAPLATI POREZNOG DUGA UZROKOVANOG GOSPODARSKOM KRIZOM

Tekst prijedloga ovoga Zakona dostavlja se u obliku Konačnog prijedloga Zakona u skladu s prijedlogom za provedbu hitnog postupka.

Konačni prijedlog Zakona o naplati poreznog duga uzrokovanog gospodarskom krizom

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju uvjeti, način i postupak naplate dospjelog nenaplaćenog, odnosno neplaćenog poreznog duga nastalog do 31. siječnja 2013. godine.

Porezni dug

Članak 2.

(1) Porezni dug u smislu ovoga Zakona jest dospjeli i nenaplaćeni odnosno neplaćeni porezni dug nastao s osnove poreza, doprinosa i drugih javnih davanja čije je utvrđivanje i/ili naplata i /ili nadzor prema posebnim propisima u nadležnosti poreznog tijela, osim doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (u daljnjem tekstu: porezni dug).

(2) Porezno tijelo iz stavka 1. ovoga članka jest tijelo definirano člankom 3. Općeg poreznog zakona.

(3) Porezni dug iz stavka 1. ovoga članka čine glavnica i kamate.

Subjekti primjene

Članak 3.

(1) Ovaj se Zakon primjenjuje isključivo na naplatu poreznog duga poduzetnika ili duga nastalog iz poduzetničke djelatnosti.

(2) Poduzetnicima iz stavka 1. ovog Zakona smatraju se poduzetnici koji nisu podnijeli prijedlog za otvaranje postupka predstečajne nagodbe i kojima do sada nije odobran reprogram sukladno zakonima o mjerama naplate poreznog duga uzrokovanog gospodarskom krizom ili je isti ukinut.

(3) Poduzetnik iz stavka 1. ovoga članka jest poduzetnik definiran člankom 39. Općeg poreznog zakona.

(4) Ovaj Zakon ne odnosi se na financijske institucije, uključujući kreditne institucije, kreditne unije, investicijska društva, društva za osiguranje i reosiguranje, leasing društva, institucije za platni promet i institucije za elektronički novac.

Naplata poreznog duga reprogramom

Članak 4.

(1) Naplata poreznog duga provodi se na zahtjev poduzetnika reprogramiranjem naplate poreznog duga u cijelosti ili djelomično, na rok do 36 mjeseci, a prema uvjetima iz ovoga Zakona.

(2) Naplata poreznog duga po odobrenom reprogramiranju sukladno ovom Zakonu odobrava se u mjesečnim obrocima.

Obračun kamata

Članak 5.

(1) Na reprogramiranu glavicu poreznog duga sukladno članku 4. ovoga Zakona primjenjuje se kamatna stopa u visini prosječne kamatne stope na trezorske zapise Ministarstva financija s rokom dospelosti od 364 dana, ostvarena na zadnjoj aukciji trezorskih zapisa Ministarstva financija koja je prethodila danu stupanja na snagu ovoga Zakona, uvećane za 5 postotnih bodova.

(2) Kamate iz stavka 1. ovoga članka obračunavaju se primjenom metode iz članka 3. Zakona o kamatama.

Zahtjev za reprogramiranje naplate poreznog duga

Članak 6.

(1) Pisani i obrazloženi zahtjev za reprogramiranje naplate poreznog duga (u daljnjem tekstu: Zahtjev) sukladno ovom Zakonu poduzetnici mogu podnijeti u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Zahtjev sadrži:

- ime i prezime, odnosno naziv poduzetnika,
- osobni identifikacijski broj (OIB) poduzetnika,
- prijedlog načina reprogramiranja naplate poreznog duga (u cijelosti ili djelomično) i prijedlog razdoblja reprogramirane naplate poreznog duga,
- razloge zbog kojih je nastao porezni dug.

(3) Zahtjev se podnosi nadležnom poreznom tijelu.

(4) Ako zahtjev podnese dužnik koji nije subjekt primjene ovoga Zakona, nadležno porezno tijelo rješenjem će odbaciti zahtjev.

(5) Zahtjev zaprimljen nakon roka iz stavka 1. ovoga članka odbacit će se rješenjem.

Rješenje o reprogramiranju naplate poreznog duga

Článek 7.

(1) O Zahtjevu se odlučuje rješenjem o reprogramiranju naplate poreznog duga (u daljnjem tekstu: Rješenje).

(2) Rješenje donosi nadležno porezno tijelo.

(3) Nadležno porezno tijelo odbit će zahtjev:

- ako poduzetnik nije uredan porezni obveznik nakon 31. siječnja 2013.,
- ako je poduzetnik u 2011. i 2012. godini vršio isplatu dividende, udjela u dobiti ili predujma dobiti, a u isto je vrijeme imao porezni dug ili
- ako je blokiran od strane drugih vjerovnika.

(4) Za potrebe stavka 3. ovoga članka poduzetnik će se smatrati urednim poreznim obveznikom nakon 31. siječnja 2013. ako su njegove uplate od 1. veljače 2013. do dana podnošenja Zahtjeva jednake zaduženju obveza u istom razdoblju ili je do podnošenja Zahtjeva u cijelosti podmirio ovo zaduženje.

Obustava ovthe

Članak 8.

(1) Ovrha koja se provodi radi naplate duga čije je plaćanje odgođeno sukladno ovom Zakonu, obustavit će se.

(2) O obustavi ovrhe rješenjem odlučuje tijelo koje je ovrhu i pokrenulo.

Ukidanje rješenja

Članak 9.

Nadležno porezno tijelo ukinut će Rješenje ukoliko utvrdi da se poduzetnik ne pridržava rokova i načina plaćanja utvrđenih Rješenjem.

Obrazloženje

Uz članak 1.

Odredbama ovoga članka definira se predmet prijedloga Zakona. Tako se ovim člankom uređuju uvjeti, način i postupak naplate poreznog duga koji je nastao do 31. siječnja 2013., a kojeg poduzetnik uslijed gospodarske krize nije bio u mogućnosti platiti u rokovima uređenim poreznim propisima.

Uz članak 2.

Odredbama ovoga članka propisuje se porezni dug kao dospjeli i nenaplaćeni, odnosno neplaćeni porezni dug nastao s osnove poreza, doprinosa i drugih javnih davanja čije je utvrđivanje i/ili naplata i/ili nadzor prema posebnim propisima u nadležnosti poreznog tijela, osim doprinosa za mirovinsko osiguranje za starost na temelju individualne kapitalizirane štednje. Porezno tijelo jest tijelo definirano člankom 3. Općeg poreznog zakona. Porezni dug čini glavnica i kamate.

Uz članak 3.

Ovim člankom uređuju se subjekti primjene te je tako određeno da se prijedlog Zakona primjenjuje isključivo na naplatu poreznog duga poduzetnika ili duga nastalog iz poduzetničke djelatnosti, a koji nisu podnijeli prijedlog za otvaranje postupka predstečajne nagodbe i kojima do sada nije odobran reprogram sukladno zakonima o mjerama naplate poreznog duga uzrokovanog gospodarskom krizu ili je reprogram ukinut. Mjera predložena ovim prijedlogom Zakona odnosi se isključivo na naplatu poreznog duga poduzetnika kako je on definiran Općim poreznim zakonom uz iznimku financijskih institucija, kreditnih institucija, kreditnih unija, investicijskih društava, društava za osiguranje i reosiguranje, leasing društva, institucije za platni promet i institucije za elektronički novac na koje se ova mjera ne odnosi. Također, ova mjera ne odnosi se na porezni dug građana.

Uz članak 4.

Odredbama ovog članka predlaže se provođenje mjere naplate kroz reprogramiranje naplate poreznog duga, a na zahtjev poduzetnika. Porezni dug može se reprogramirati u cijelosti ili djelomično i to na rok do 36 mjeseci ako poduzetnik ispuni uvjete propisane ovim prijedlogom Zakona.

Uz članak 5.

Odredbama ovog članka određuje se kamata na reprogramirani porezni duga u visini prosječne kamatne stope na trezorske zapise Ministarstva financija s rokom dospeljeća od 364 dana, ostvarene na zadnjoj aukciji trezorskih zapisa Ministarstva financija koja je prethodila danu

stupanja na snagu ovog prijedloga Zakona, uvećane za 5 postotnih bodova. Kamata se obračunava po metodi iz članka 3. Zakona o kamatama (Narodne novine, broj 94/04 i 35/05).

Uz članak 6.

Odredbama ovog članka definira se zahtjev za reprogramiranje naplate poreznog duga, sadržaj zahtjeva, u kojem roku i kome se može podnijeti.

Uz članak 7.

Odredbama ovog članka propisuje se da se o zahtjevu odlučuje rješenjem o reprogramiranju naplate poreznog duga, uvjeti za odobravanje zahtjeva i definira se što znači uredni porezni obveznik.

Uz članak 8.

Odredbama ovog članka uređuje se obustava ovrhe. Tako je određeno da će se ovrha koja se provodi radi naplate duga čije je plaćanje odgođeno obustaviti, a o obustavi rješenjem odlučuje tijelo koje je ovrhu i pokrenulo.

Uz članak 9.

Odredbama ovog članka propisuje se ukidanje rješenja ukoliko se utvrdi da se poduzetnik ne pridržava rokova i načina plaćanja utvrđenih rješenjem.

Uz članak 10.

Odredbama ovog članka uređuje se pravo na žalbu, određuje protiv kojih rješenja se može izjaviti nadležnom drugostupanjskom tijelu i da ista ne odgađa izvršenje rješenja.

Uz članak 11.

Odredbama ovog članka uređuje se tijek zastare poreznog duga na način da zastara za vrijeme trajanja reprogramirane naplate poreznog duga ne teče.

Uz članak 12.

Odredbama ovog članka određeno je da se na naplatu poreznog duga primjenjuju odredbe Općeg poreznog zakona i drugih poreznih propisa, osim ako ovim prijedlogom Zakona nije drukčije određeno.

Uz članak 13.

Odredbama ovog članka određeno je da prijedlog Zakona stupa na snagu prvoga dana od dana objave u Narodnim novinama.